

Eszterházy Károly Katolikus Egyetem

Neveléstudományi Doktori Iskola

Doktori Iskola vezetője: Dr. Pukánszky Béla, DSc, egyetemi tanár

Doktori Iskola Programigazgatója: Dr. habil. Szűts Zoltán, PhD, doktor habil.

Doktori (PhD) disszertáció tézisei

Telegdi Attila László

A gyorskorcsolya sportágak eredményessége: a hosszú távú sportoló

felkészítési program, mint a fejlesztés lehetősége

Témavezető: Prof. Dr. Bognár József egyetemi tanár, PhD

Társtémavezető: Prof. Dr. Gécz Gábor egyetemi tanár, PhD

Eger

2024.

Bevezetés

Az egyetemes magyar sport sikereiben a sportpedagógia nevelő hatása kiemelkedő szerepet játszik, mint a kultúránk meghatározó része. Minden sikeres sportteljesítmény mögött példaképek és élettörténetek állnak, amelyek eredményes pedagógiai folyamatok eredményei. A sport nem csupán a versenyzésről szól, hanem pedagógiai szerepe is kiemelkedő, mivel létfontosságú a kiváló eredmények elérésében és a következő generációk számára példaképek formálásában.

A Magyar Országos Korcsolyázó Szövetség (MOKSZ) a magyar származású Balyi István által megálmodott, Long-Term Athlete Development¹ (LTAD) nemzetközileg ismert és bevezetett rendszere mellett a 2000-es évek elején kötelezte el magát. 2018-ban a rövidpályás gyorskorcsolya sportág megszerezte az első téli olimpiai aranyérmét hazánk számára férfi váltószámában, majd 2022-ben Pekingből már három olimpiai éremmel tért haza a csapat, köztük egy aranyéremmel egyéni számban, amely ismét sporttörténeti eredmény.

Az LTAD program holisztikus megközelítése támogatja a sportolók hosszú távú fejlődését, kiemelve a genetikai potenciál kibontakoztatását és a fair play elveit, miközben az edzők és szülők kulcsszerepet játszanak ebben a folyamatban (*Telegdi et al., 2020; Frankish et al., 2012; Black & Holt, 2009*). Azonban kihívásokkal kell szembenézniük, például az edzők ismereteinek és támogatásának hiányával (*Trudeau et al., 2021; Beaudoin et al., 2015*). A sport fontos szerepet játszik az egyének teljes fejlődésében és személyiségük formálódásában, de ehhez szükséges a család, az iskola és a társadalmi környezet támogatása is (*Telegdi et al., 2020; Biróné, 2011*). Az edzők és tanárok attitűdjei és nézetei hatással vannak a sportolók fejlődésére és sikerességükre, mivel a sport jelentős személyiségformáló hatással bír (*Bognár, 2010; Zafeiroudi et al., 2020*). Az edzőknek nemcsak pedagógiai tudással, hanem hatékony kommunikációs készségekkel is rendelkezniük kell, hiszen a pozitív és következetes kommunikáció jelentősen befolyásolhatja a sportolók teljesítményét (*Kanczler & Nagykalldi, 2008; Czechowski & Zukowska, 2010*). Fontos, hogy verbális és nonverbális eszközöket egyaránt alkalmazzanak, és üzeneteik pontosak és célnak megfelelőek legyenek. A testi nevelés sokoldalú fejlesztést nyújt, beleértve a kognitív, affektív, pszichomotoros és szociális tanulást, ahol a verbális kommunikáció mellett a szenzoros és motoros elemek is fontosak (*Bognár, 2011*). Az érzelmi összetevő, érdeklődés és motiváció kulcsfontosságúak a motoros tanulásban, míg a kondicionális és koordinációs képességek sportágspecifikus módon történő fejlesztése

¹ LTAD, Hosszú Távú Sportoló Fejlesztés

optimalizálja a sportolók teljesítményét. Az utánpótlás-nevelés és tehetséggondozás kulcsfontosságúak a sportolók holisztikus fejlődésében, ahol az edzők felelőssége a kiválasztásban és differenciált képzésben rejlik (Côté & Gilbert, 2009). A sikeres edzői tevékenységet az integrált szakmai tudás, emberi értékek konzisztens alkalmazása és egy kidolgozott felkészítési rendszer határozza meg (Jenny & Hushmann, 2014). Az edzőképzés létfontosságú a sport sikerében és a tehetségek gondozásában, ezért az edzőknek széleskörű kompetenciákkal kell rendelkezniük, és a képzésnek rendszeresnek és integrálnak kell lennie (Côté, 2006). Az intézmények és szakszövetségek együttműködése kiemelt fontosságú, és a képzésnek biztosítania kell a folyamatos fejlődés lehetőségét. A versenysport és a szabadidősport képezik a sportvilág két fő területét. Az élsportolóknak kettős karrierjük van, ami versenyzést és más területen való tevékenységet jelent párhuzamosan. Fontos, hogy már pályafutásuk kezdetén foglalkozzanak a jövőbeli terveikkel és az életre való felkészüléssel (Telegdi & Bognár, 2022).

Célkitűzés

Kutatási célok

A kutatás célja a hazai gyorskorcsolya sportban résztvevő edzők elvárásainak, nevelési módszereinek, kommunikációs stratégiáinak, valamint a motoros képességek, tehetség és utánpótlás-nevelés fejlesztési lehetőségeinek bemutatása. További célja az LTAD programhoz kapcsolódó tudás és annak gyakorlati alkalmazásának, az edzők kompetenciáinak, nevelői tevékenységének, kommunikációjának, interakcióinak, valamint a kettős karrier támogatottságának elemzése.

Hipotézisek

Feltételezem, hogy a gyorskorcsolya sportágban a hosszú távú sportoló felkészítés (LTAD) nem épült be a mindennapos gyakorlatba, és a sportág szereplői (edzők, sportolók, szülők, sportvezetők) nem vallanak egyéges nézeteket az edzőkkel szembeni elvárások és kompetenciák (**H2a**), a sportoló mindennapi életére kiható nevelői tevékenység és környezet (**H2b**), a kommunikáció és interakció (**H2c**), a motoros képességek szerepe (**H2d**), valamint az utánpótlás-nevelés, tehetséggondozás és siker (**H2e**) terén. Továbbá feltételezem, hogy széleskörű fejlesztési lehetőségeket tudnak hasznosítani a személyi és tárgyi környezet tekintetében az LTAD elméleti keretének segítségével, melyre a képzés és továbbképzés ad

kiváló terepet (**H3**), de a sportágban a kettős karrier támogatottsága és annak rendszere még nem épült be a mindennapos tevékenységbe (**H4**).

Módszerek

A kutatás induktív empirikus stratégiát alkalmazott, mind leíró, mind feltáró módszerekkel, beleértve a dokumentumelemzést, félig strukturált interjúkat és kérdőíves felméréseket, amelyek a neveléstudomány és sporttudomány területére korlátozódtak. A tudományos hitelesség és az adatok reprezentativitása érdekében a vizsgálat csaknem teljes populációt érintett, és a különböző pozíciókban dolgozó résztvevőket is bevonta. A kutatás a hosszú távú sportoló felkészítés, edzői elvárások, nevelői tevékenység, kommunikáció, motoros képességek, utánpótlás-nevelés, tehetséggondozás, fejlesztési lehetőségek és kettős karrier kérdéseire összpontosított.

Vizsgált minta

A vizsgált minta összesen 204 résztvevőből állt, akik a Magyar Országos Korcsolyázó Szövetség keretein belül vettek részt a kutatásban. Az almintákat edzők (N=32), sportolók (N=85), a sportolók egyik szülője (N=85) és sportvezetők (N=2) alkották. A félig strukturált interjúkban összesen 20 résztvevő vett részt (N=20), köztük 6 edző (N=6) akik közül négy férfi és két nő, életkoruk átlagosan 39,6 év volt, 3 év és 25 év közötti edzői tapasztalattal. A 6 sportoló (N=6) közül négy nő és két férfi, életkoruk átlagosan 19,5 év volt, 9 és 16 év közötti versenyzői múlttal. A 6 szülő (N=6) közül három édesanya és három édesapa, életkoruk átlagosan 44,3 év volt. A két sportvezető (N=2) közül egy nő és egy férfi, mindkettő egyetemi végzettséggel rendelkeznek, és közvetlen kapcsolatban álltak az edzőkkel és a sportolókkal. A kérdőíves résztvevők között összesen 164 résztvevő volt (N=164), közülük 26 edző (N=26) 9 nő és 17 férfi, átlagéletkoruk 36,5 év volt. 69 sportoló (N=69) 32 nő és 37 férfi, átlagéletkoruk 16,39 év. A 69 szülő (N=69) közül 51 nő és 18 férfi, átlagéletkoruk 44,84 év, többségük korábban amatőr szinten vagy versenyszerűen sportolt.

Adatfelvétel

Dokumentum elemzés

A dokumentumelemzés hat (N=6) MOKSZ hivatalos dokumentumát vizsgálta, beleértve a szövetségi stratégiát, működési szabályzatot és belső edzőképzési anyagokat. A vizsgált dokumentumok a 2016-ban készült Szövetségi Stratégia és MOKSZ Szervezeti és Működési

Szabályzata, a 2017-ben kiadott Korcsolyasport Hosszú Távú Fejlesztési Programja információs kiadvány, a 2020-ban megjelent Gyorskorcsolyasportok Hosszú Távú Fejlesztési Programja oktatási kiadvány és a 2021-ben kiadott Gyorskorcsolyasportok Hosszútávú Fejlesztési Programjának Ismertetője Szülők Számára.

Félig strukturált interjú

Az interjúk során főként nyitott kérdések kerültek alkalmazásra, és az interjú időtartama, valamint helyszíne előre egyeztetésre kerültek az interjúalanyokkal.

Kérdőív

A kérdőívek névtelenül és önállóan lettek kitöltve, és egy tájékoztatót tartalmaztak a résztvevők számára, amelyben megismerték a kutatás célját és biztosítva lettek az anonimitásról. A kérdőívek eljutottak az összes hazai aktív gyorskorcsolya edzőhöz, 14 éven felüli versenyzőhöz és azok egyik szülőjéhez. A kérdőív 88 kérdést tartalmazott, amelyeket a megkérdezettek négyfokozatú Likert skálán értékelték.

Adatfeldolgozás

A dokumentumelemzés során LTAD vonatkozású szövetségi dokumentumok kiadványok és edzői anyagokat elemeztem, melyből az adatok kigyűjtésre és rendszerezésre kerültek a témához kapcsolódó kutatási hipotézisek alapján. Az interjúk során kérdezői jegyzetek alapján, tematikus sémák kidolgozásával lettek kigyűjtve az adatok Willis (2015) interjúszövegek összegzésére vonatkozó javaslatai alapján. Az elemzéshez interpretatív kognitív interjúelemzési modellt alkalmaztam, amelynek eredményeként közös témák és kódok azonosításával következtetéseket vontam le (*Mujdricza & Földvári, 2018*). A kérdőívek válaszait numerikus értékekké alakítottam, és Microsoft Excel és IBM SPSS 24 programmal dolgoztam fel, leíró statisztikát, ANOVA vizsgálatot, t-próbát és diszkriminancia-analízist alkalmaztam. A Likert-skálán a semleges válaszadást kizártam, és a szignifikancia szintet 5%-ban állítottam meg.

Eredmények

A hosszú távú sportoló felkészítés mindennapos gyakorlati alkalmazásával kapcsolatos információk kizárólag az LTAD-t ismertető kiadványokban található meg, melyek részletesen foglalkoznak a hosszú távú tervezés fontosságával, a szenzitív időszakok jellegzetességeivel és

a genetikai potenciál kibontakoztatásának lehetőségeivel. Az edzők többsége alkalmazza ezt az elvet, melyet a sportolók, valamint a szülők nagy része ismer és támogat. Ugyanakkor a kommunikáció és közös tervezés terén problémák merülnek fel a szülők és az edzők között. A kérdőívek rámutattak, hogy az edzők által kitűzött elérhető kihívások fontossága kiemelkedő a hosszú távú sportoló felkészítés során ($M=3,78\pm 0,44$), melyet a felnőttkorban elért sikerek követnek ($M=3,68\pm 0,48$). A rövid távú célok rendszeres megbeszélése fontos az edzővel a sportolók és szülők számára ($M=3,38\pm 0,68$), azonban a szülőkkel való kommunikáció és a hosszú távú célok egyeztetése még javításra szorul ($M=2,90\pm 0,98$). A legmeghatározóbb tényezők a rövid távú célok rendszeres megbeszélése az edzővel, a hosszú távú célok egyeztetése, valamint az életvitel.

Az edzővel szembeni elvárásokat illetően az LTAD paradigmaváltásra hivatkozva a dokumentumok kiemelik a sportolóközpontú és érték alapú felkészítést a hagyományos teljesítmény-orientált megközelítéssel szemben. A szervezeti dokumentumok az edzők képzését és életkorhoz igazított tevékenységeket hangsúlyozzák, míg az információs anyagok az edző-szülő együttműködést emelik ki. Az interjúkban az edzőknek a szakmai tudás, pedagógiai és pszichológiai ismeretek fontossága mellett érzékeny kommunikációs készségeket és empátiát várnak el, melyek befolyásolják az edző-sportoló kapcsolatot és a sportoló fejlődését. A kérdőívek vizsgálatai alapján az edzői szakmai tudása ($M=3,84\pm 0,41$), az edző módszertani tudása ($M=3,84\pm 0,37$), és az edző motivációs bázisa ($M=3,81\pm 0,62$) voltak a legfontosabb tényezők. A legkevésbé meghatározó tényezők az edző neme ($M=1,72\pm 0,89$), az edző országának kultúrája, ha külföldi ($M=1,90\pm 0,83$), és az edző életkora ($M=2,00\pm 0,82$) voltak. A szignifikáns különbségeket tíz esetben találtam, melyek közül kiemelkedik az edző pedagógiai felkészültsége ($F=11,796$; $p=0,000$) és az edző sportszakmai végzettsége ($F=14,247$; $p=0,000$) amelyek a szülők számára fontosabbak voltak, mint az edzők és a sportolók számára. A sportolók nagyobb jelentőséget tulajdonítanak az edzővel való kommunikációnak ($F=4,080$; $p=0,019$), valamint az edző által kínált kihívásoknak ($F=5,928$; $p=0,003$), és az egyéniségük érvényesülésének az edzés során ($F=31,358$; $p=0,000$), mint az edzők vagy a szülők. A legjellemzőbb tényezők az edzők, szülők és sportolók között az edző által kínált kihívások, az edző támogatása a sportoló egyéniségének érvényesülésében, valamint az edző műveltsége és kulturáltsága.

A sportolók életére kiható nevelői tevékenység és környezet hatása tekintetében elsősorban az online oktatási dokumentumok tartalmaztak részletes információkat, különösen a Gyorskorcsolyasportok Hosszú Távú Fejlesztési Programja. Hangsúlyozták a pozitív környezet kialakítását és az edzők-szülők együttműködését. Az interjúk azt mutatták, hogy az edzőket és

a szülőket tartják a legfontosabb nevelői tényezőknek, míg a sportolók és szülők a fair play-t, kitartást és tiszteletet hangsúlyozzák a sportban. A vezetők kiemelték az edzői képzés és hitelesség fontosságát. A kérdőívek alapján az edzők, szülők és sportolók egyaránt kiemelt fontosságot tulajdonítanak az életvitel területének ($M=3,79\pm 0,40$) a sport nevelői tevékenységében. Második helyen azokat a pozitív jellemvonásokat emelték ki, amelyek a sporton kívüli feladatok végrehajtásában segítik a sportolót ($M=3,75\pm 0,43$). A legjellemzőbb tényezők között szerepel a család pszichés támogatása ($M=3,73\pm 0,59$). A legkevésbé jellemző tényezők között szerepel az edzők által a tanulás fontosságának megítélése ($M=2,30\pm 0,88$), valamint legkevésbé fontos a pszichés képességek fejlesztése ($M=2,41\pm 0,77$). Szignifikáns különbségeket mutatnak az edzők a kiemelt fontosságot tulajdonítottak a sport mellett a tanuláshoz ($F=9,411$; $p=0,000$), valamint az edzők érzik leginkább jellemzőnek az együttműködést a szülőkkel ($F=3,355$; $p=0,037$) kijelentések, ahol az edzők érzik jellemzőbbnek az állításokat a szülőkhöz és a sportolókhöz képest. A legjellemzőbb tényezők az edzők, szülők és sportolók között, hogy az edző fontosnak tartja a sport mellett a tanulást, a sportklub vagy sportszövetség támogatása, valamint a család erkölcsi támogatása.

A *kommunikáció és interakció* fontossága az edzők, sportolók és szülők között hangsúlyos mind a Sportági Stratégiában, a Szervezeti és Működési Szabályzatban, mind a Korcsolyasport Hosszú Távú Fejlesztési Programjában. Az egyeztetés, visszajelzés és közös célok kitűzése fontosak mind a dokumentumokban, mind az interjúkban említett szereplők szemszögéből. Az edzők általában aktívak a kommunikációban és együttműködésben, míg a szülők gyakran hiányolják ezt az interakciót, különösen az utánpótlás szinten. A vezetők szerint a szövetség jól teljesít ezen a területen, de további erősítésre van szükség a kommunikáció és együttműködés terén. A kérdőívek eredményei alapján az edzők, szülők és sportolók egyetértenek abban, hogy a sportolóknak fontos tudniuk, mi a feladatuk edzésen vagy versenyen, és az edzőkkel való rendszeres kommunikáció és információátadás elengedhetetlen ($M=3,55\pm 0,61$). A legnagyobb különbség az edzők és a sportolók között az, hogy az edzők általában figyelembe veszik a sportoló véleményét a felkészülés során ($M=3,53\pm 0,69$), míg a sportolók inkább azt érzik, hogy csak az edző utasításait követik ($M=2,32\pm 0,94$). A legkisebb értéket a tanárokkal és testnevelővel való rendszeres célmegbeszélések kapták ($M=1,68\pm 0,92$ és $M=1,82\pm 0,96$), ami arra utal, hogy a tanárok és a testnevelők kevésbé vesznek részt a rövid távú célkitűzések egyeztetésében és kommunikációjában. Az edzők, szülők és sportolók között a legjellemzőbb tényezők között szerepel, a sportolók általában csak az edző utasításait követik a felkészülésben és versenyzésben, a szülőkkel való rendszeres kommunikáció és

együttműködés és a sportolók általában mindig tudják, hogy adott edzésen vagy versenyen mi a feladatuk.

A *Motoros képességek* tekintetében a dokumentumok kiemelik a kondicionális és koordinációs képességek fejlesztésének fontosságát a gyorskorcsolyasportokban, míg az interjúk alapján az edzők és sportolók hangsúlyosnak tartják a koordináció és gyorsaság fejlesztését az edzéseken. Azonban a szülők kevésbé tájékozottak a motoros képességek fejlődéséről. A kérdőívek alapján a gyorskorcsolya sportágban a legfontosabb motoros képességek közé tartoznak a kondicionális ($M=3,75\pm 0,44$) és koordinációs ($M=3,71\pm 0,59$) képességek, míg kevésbé fontosnak tartják az ízületi mozgékonyt és izomlazaságot ($M=3,39\pm 0,87$). Az edzők szerint a technikai készség ($F=0,993$; $p=0,026$) a legmeghatározóbb a sportolókhoz és szülőkhöz képest. A motoros képességek megítélésében nem volt szignifikáns különbség az edzők, szülők és sportolók között.

Az *utánpótlás-nevelés, tehetség és siker* vonatkozásában a dokumentumok többségében hiányzik a részletes közös célmeghatározás az utánpótlás-nevelés és tehetséggondozás terén, csak a Gyorskorcsolyasportok Hosszú Távú Fejlesztési Programja foglalkozik ezzel részletesen. Az interjúk során az edzők és sportolók hangsúlyozzák a tehetséges sportolók támogatásának fontosságát, különös figyelmet fordítva a differenciált munkára és az egyéni képzésre. Az edzők különösen hangsúlyozzák a kognitív képességeket és az intelligenciát, míg a szülők és vezetők a nevelés és pedagógiai folyamatok fontosságát. A siker fogalma körül különbségek mutatkoznak, mivel az edzők és sportolók számára a sportbeli eredményesség a legfőbb kritérium, míg a szülők és vezetők számára a sikeresség az örömet és az egészséget jelenti. A kérdőívek alapján a résztvevők szerint a felnőtt korban elért sikerek a legfontosabbak ($M=3,68\pm 0,48$), míg a tehetséges versenyzők számára nyomást jelent, ha nem úgy teljesítenek, ahogy elvárják maguktól ($M=3,63\pm 0,70$). Az edzők kiemelik a felnőtt sikereket ($F=96,440$; $p=0,000$), míg a sportolók nagyobb jelentőséget tulajdonítanak az edzői elvárásoknak ($F=15,910$; $p=0,000$). A szülők fontosnak tartják, hogy a gyermekeik többet dolgozzanak az ellenfeleknél ($F=11,901$; $p=0,000$), míg az edzők szerint a szerencse vagy a sors kevésbé befolyásolja a sportolók teljesítményét ($F=36,672$; $p=0,020$). A három legmeghatározóbb szignifikáns tényező az edzők, sportolók és szülők szerint, hogy egy tehetséges versenyző igyekszik megfelelni az edzőjének, az utánpótlás korban elért sikerek és egy tehetséges versenyző igyekszik megfelelni edzőtársainak.

Fejlesztési lehetőségek tekintetében a dokumentumok vizsgálata során az edzőképzés és továbbképzés hangsúlyosan jelenik meg a Sportági Stratégia és a Szervezeti és Működési Szabályzatban, míg a korcsolyasport fejlesztési programjai kevésbé térnek ki erre a területre.

Az interjúk során az edzők, sportolók, szülők és vezetők egyaránt fontosnak tartják az edzőképzés és továbbképzés kérdését. Az edzőképzés iránti igény magában foglalja az önképzés és a belső képzés hiányát, valamint a külföldi szakemberek bevonásának igényét. A sportolók és szülők különösen támogatják ezt a pszichológia és kommunikáció területén. A vezetők kiemelten fontosnak tartják az edzői edukációt, és tervezik minden érintett bevonását a képzésbe, valamint információs anyagok és kiadványok létrehozását. Az edzők, sportolók és szülők által legfontosabbnak tartott tényezők az edző szakmai tudása ($M=3,84\pm 0,41$) mellett az edző módszertani tudása ($M=3,84\pm 0,37$), valamint az edző motivációs képességei ($M=3,84\pm 0,62$). A legalacsonyabb értékekkel rendelkező tényezők a külföldi edző által beszélt idegen nyelv ($M=2,51\pm 0,92$). A szülők fontosabbnak tartják az edző rugalmasságát ($F=10,192$; $p=0,000$), pedagógiai felkészültségét ($F=11,796$; $p=0,000$), és sportszakmai végzettségét ($F=14,247$; $p=0,000$) mint a sportolók és edzők. Az edzők nagyobb prioritást tulajdonítanak az edzőképzésének és önképzésének ($F=5,999$; $p=0,000$), valamint a szervezett képzésnek és továbbképzésnek ($F=7,872$; $p=0,000$) mint a szülők és sportolók. A szülők meghatározóbbnak tartják az edző műveltségét és kulturáltságát ($F=9,60$; $p=0,000$) az edzőkhöz és sportolókhöz képest. Az edzők, szülők és sportolók között három szignifikáns meghatározó tényező emelkedett ki, az edzők sportszakmai végzettsége, az edzők rugalmas megoldási képessége az akadályokkal szemben, valamint az edzők műveltsége és kulturáltsága.

A kettős karrier, vagyis a sport és tanulás együttes támogatása, változó mértékben jelenik meg a vizsgált dokumentumokban. Míg a Sportági Stratégia és a Szervezeti és Működési Szabályzat nem hangsúlyozza ezt a koncepciót, addig a Gyorskorcsolyasportok Hosszú Távú Fejlesztési Programja kiemelten foglalkozik vele. Emellett a szülőknek szóló ismertető hangsúlyozza a sportolók elhelyezkedési lehetőségeit a pályafutás befejezése után. Az interjúk során az edzők, sportolók, szülők és vezetők véleményei megoszlanak a kettős karrier fontosságáról, bár általánosságban az edzők támogatják a tanulást a sport mellett, a sportolók fontosnak tartják a jövőjüket, a szülők hangsúlyozzák a gyermekük kettős karrierjét, míg a vezetők hiányosságokat állapítanak meg a támogatásban. A kérdőívekben az együttműködik az edző az iskolával és tanárokkal kijelentés kapta a legmagasabb értéket ($M=3,09\pm 0,70$), míg a fontosnak tartja az edző a képességeknek megfelelő tanulmányi eredményt kijelentés a legalacsonyabbat ($M=2,30\pm 0,88$). Az edzők leginkább jellemzőnek tartják az együttműködést az iskolával és tanárokkal ($F=4,632$; $p=0,011$), míg a szülők az edzők által fontosnak tartott sport melletti tanulást ($F=9,411$; $p=0,000$) tartják leginkább jellemzőnek. Egyetlen szignifikáns változó volt meghatározó jellemző az edzők, sportolók és szülők részéről, amely a fontosnak tarja az edző a sport mellett a tanulást is kijelentés.

Megbeszélés

A vizsgálat eredményei alapján az edzők, szülők és sportolók egyetértenek abban, hogy az edzők szakmai tudása és motivációs képességei kulcsfontosságúak a sportolók hosszú távú felkészítésében. Kiemelik a tehetséges sportolók támogatásának és az egyéni képzésnek a jelentőségét, említik az edzők által kínált kihívásokat, valamint az edzők pedagógiai és pszichológiai ismereteit. A sikeres kommunikáció és együttműködés szintén létfontosságú a sportolók fejlődése és teljesítménye szempontjából.

A hosszú távú sportoló felkészítés mindennapos gyakorlata

H1 Feltételezem, hogy a gyorskorcsolya sportágban a hosszú távú sportoló felkészítés (LTAD) nem épült be a mindennapos gyakorlatba.

A hipotézis beigazolódott, amit a kutatás szignifikáns különbségei az edzők, szülők és sportolók véleményükben erősítettek meg, különösen a kijelölt kihívások és a felnőtt korban elért sikerek fontosságának hangsúlyozása révén.

Edzővel szembeni elvárások

H2a Feltételezem, hogy a gyorskorcsolya sportág szereplői (edzők, sportolók, szülők, sportvezetők) nem egyéges nézeteket vallanak az edzővel szemben kialakított elvárásokkal és edzői kompetenciákkal kapcsolatban.

A hipotézis beigazolódott mivel a gyorskorcsolya sportágban a szereplők között szignifikáns különbségek mutatkoztak az edzőkkel szemben támasztott elvárások és az edzői kompetenciák értékelése terén, ami arra utal, hogy eltérő nézetek és prioritások jellemzik az edző-sportoló-szülő-sportvezető dinamikát a sportágban.

Sportolók életére kiható nevelői tevékenység és környezet

H2b Feltételezem, hogy a gyorskorcsolya sportág szereplői (edzők, sportolók, szülők, sportvezetők) nem egyéges nézeteket vallanak a sportoló sportszakmai és mindennapi életére kiható nevelői tevékenység és környezet vonatkozásában.

A hipotézis beigazolódott, mivel a gyorskorcsolya sportágban az edzők, szülők és sportolók között szignifikáns különbségek mutatkoztak a sportolói nevelés és környezet fontosságát illetően, ami azt sugallja, hogy eltérő prioritások és nézetek jellemzik a nevelési tevékenységeket és a környezeti támogatást a sportágban.

Kommunikáció és interakció

H2c Feltételezem, hogy a gyorskorcsolya sportág szereplői (edzők, sportolók, szülők, sportvezetők) nem egyéges nézeteket vallanak a kommunikáció és interakció területén, amelyek ezáltal nem megfelelően működnek.

A hipotézis beigazolódt, mivel a gyorskorcsolya sportágban az edzők, sportolók, szülők és sportvezetők közötti kommunikáció és interakció terén tapasztalható különbségek miatt nem megfelelőek a kapcsolatok, ami nehezítheti az együttműködést és a fejlődést. A vizsgálatok alacsony minőségű kommunikációt mutattak, ami negatívan befolyásolhatja az elvárásokat és az értékelést.

Motoros képességek

H2d Feltételezem, hogy a gyorskorcsolya sportág szereplői (edzők, sportolók, szülők, sportvezetők) nem egyéges nézeteket vallanak a motoros képességek szerepével kapcsolatban.

A hipotézis beigazolódt mivel a gyorskorcsolya sportágban a résztvevők eltérően értékelik a motoros képességek fontosságát, az edzők a technikai készségeket preferálják, míg a sportolók és szülők esetében ez kevésbé meghatározó, ami befolyásolhatja a sportolók fejlődését.

Az utánpótlás-nevelés, tehetség és siker

H2e Feltételezem, hogy a gyorskorcsolya sportág szereplői (edzők, sportolók, szülők, sportvezetők) nem egyéges nézeteket vallanak a tehetséges sportolóval, utánpótlás-neveléssel és a sikerrel kapcsolatban.

A hipotézis beigazolódt mivel a gyorskorcsolya sportág szereplői között szignifikáns különbségek mutatkoznak a tehetséges sportolóval, utánpótlás-neveléssel és a sikerrel kapcsolatban vallott nézeteikben, ami alátámasztja, hogy nincs teljes egyetértés ezen kérdésekben.

Fejlesztési lehetőségek

H3 Feltételezem, hogy széleskörű fejlesztési lehetőségeket tudnak hasznosítani a személyi és tárgyi környezet tekintetében a hosszú távú sportoló felkészítés elméleti keretének segítségével, melyre a képzés és továbbképzés ad kiváló terepet.

A hipotézis beigazolódt, mivel a vizsgálat során megállapítást nyert, hogy az edzők, szülők és sportolók egyetértenek az edzők szakmai tudásának és motivációs képességeinek fontosságában, ugyanakkor különbségek mutatkoztak az edzők és szülők prioritásaiban, hangsúlyozva az edzőképzés és továbbképzés jelentőségét a gyorskorcsolya sportágban.

Kettős karrier

H4 Feltételezem, hogy a sportágban a kettős karrier támogatottsága, annak rendszere még nem épült be a mindennapos tevékenységbe.

A hipotézis beigazolódt, mivel a vizsgálat eredményei rámutattak, hogy a kettős karrier támogatása és rendszere még nem teljesen integrálódott a gyorskorcsolya sportág mindennapi

gyakorlatába, mivel az edzők általánosságban alacsony prioritást tulajdonítanak a sportolók tanulmányi eredményeinek figyelemmel kísérésére és támogatására.

Ajánlás, további kutatási irányok

A kutatás alapján javaslatokat tettem a gyorskorcsolya sportág hosszú távú fejlesztésére, beleértve a kommunikáció és kapcsolatok javítására, az edzőképzés és személyiségfejlesztés fontosságára, a szülői támogatás szükségességére és a résztvevők folyamatos edukációjára. További kutatási lehetőségek közé tartozik az LTAD más sportágak hazai tapasztalatainak vizsgálata, az LTAD rendszert alkalmazó gyorskorcsolya sportágak elemzése más országokban, valamint a hosszú távú és összehasonlító vizsgálatok, a mentális faktorok, a lemorzsolódás és a kettős karrier témakörének kutatása.

Irodalom

1. Beaudoin, C., Callary, B., & Trudeau, F. (2015). Coaches' Adoption and Implementation of Sport Canada's Long-Term Athlete Development Model. *SAGE Open* 5(3) <https://doi.org/10.1177/2158244015595269>
2. Biróné, N., E. (2011). Sportpedagógia. Dialóg Campus Kiadó.
3. Black, D. E., & Holt, L. H. (2009). Athlete development in ski racing: Perceptions of coaches and parents. *International Journal of Sports Science & Coaching*, 4(2), pp. 245-260.
4. Bognár, J. (2010). Pedagógiai és sportpedagógiai ismeretek. https://itc.semmelweis.hu/add/mob/sp_neveles/pedagogia_sportpedagogia_OKJ_jegyzet.pdf. (Letöltés ideje: 2024. 05. 01.)
5. Côté, J. (2006). The Development of Coaching Knowledge. *International Journal of Sports Science & Coaching* 1(3)
6. Côté, J., & Gilbert, W. (2009). An integrative definition of coaching effectiveness and expertise. *International Journal of Sports Science & Coaching*, 4(3), pp. 307-323.
7. Czechowski M, Zukowska Z. (2010). The competence of physical education teachers in the health education program. *Roczniki Panstwowego Zakladu Higieny*, 61(4) pp. 395-399.
8. Frankish, M. T., Beaudin, C. H., & Callary, B. (2012). Cross-country Ski Coaches and the Long-Term Athlete Development Model: Exploring Attributes of Adoption in Three Clubs. *Revue phénEPS/PHEnex Journal*, 4(2).

9. Jenny, E. S., & Hushmann, F. G. (2014). Defining Success within a “Successful” Men’s NCAA Division I Sport Program. *JTRM in Kinesiology*. 11.13.2014.
10. Kanczler, I., & Nagykovács, Cs. (2008). A sportoló képe a reális és az ideális edzőről. *Kalokagathia*, 46(2-3), pp. 152-159.
11. Mújdricza, F., Földvári, M (2018). A kognitív kérdőívtesztelés módszertana: a kognitív interjúk elemzése. *Statistikai Szemle*, 96(6), pp. 545–574.
12. Telegdi, A., Balyi, I., & Györgyi, J. (2020). A gyorskorcsolyasportok hosszú távú fejlesztési programja. Magyar Országos Korcsolyázó Szövetség Kiadványa, Budapest. http://hunskate.hu/wp-content/uploads/2020/11/GYHFP-Hosszú-anyag_berci_v3_final.pdf (Letöltés ideje: 2024. 05. 01.)
13. Telegdi, A., & Bognár, J. (2022). A kettős karrier pedagógiai aspektusai: a gyorskorcsolya sportág szereplői célkeresztben. In: Karlovitz, J. T. (Ed.) *Szaktudományi és más pedagógiai tanulmányok*. Komárom, Szlovákia: International Research Institute s.r.o. (2022), pp. 118-126.
14. Trudeau, F., Laurencelle, L., Beaudoin, Ch., & Lajoie, C. (2021). Diffusion and adoption of the Long-Term Athlete Development model among Canadian coaches. *International Journal of Applied Sports Sciences* 2021; 33(2), pp. 206-218. DOI: <https://doi.org/10.24985/ijass.2021.33.2.206>
15. Willis, G. B. (2015). *Analysis of the Cognitive Interview in Questionnaire Design*. Oxford University Press. Oxford.
16. Zafeiroudi, A., Patsiaouras, A., Dalamitros, A., Bekiari, A., & Kouthouris, Ch. (2020). Dual Career of Elite Athletes in Greece. *Journal of Social Science Studies*, 2020, 7(2).

A témához kapcsolódó saját közlemények jegyzéke

1. Bognár, J., **Telegdi, A.**, Géczi, G., & Trzaskoma-Bicsérdy, G. (2024). Views of sports talent development: the voice of participants in short track speed skating, AIESEP 2024 International Conference, Presentation Paper, p. 548.
2. Telegdi, A. L., Géczi, G., & Bognár, J. (2024). A környezet szerepe gyorskorcsolya tehetségnevelésében. In: Juhász, E., & Gyányi, I. (Eds.) *Az oktatás időszerű narratívumai, absztraktkötet*, Hungarian Conference on Educational Research HuCER 2024, pp. 430-431.

3. Telegdi, A. (2023). Az edzői szerep megítélése a hazai gyorskorcsolya sportág szereplői között, In. Medovarszki, I. (Ed.) Tantárgy-pedagógiai Kaleidoszkóp: Pedagógiai és szakmódszertani tanulmányok az iskola világából. Líceum Kiadó, Eger, pp. 141-154.
4. Telegdi, A. (2023). A Hosszú távú Sportolófejlesztés (LTAD) elméleti és gyakorlati alkalmazásának nemzetközi és hazai tapasztalatai
In. 52. Mozgásbiológiai Konferencia, Program és Előadáskivonatok. Magyar Testnevelési és Sporttudományi Egyetem. Budapest, pp. 33-34.
5. Telegdi, A., Bognár, J., & Géczi, G. (2023). Az utánpótlás-nevelésről és a sporttehetségről kialakult nézetek összehasonlító vizsgálata a gyorskorcsolya sportág szereplői között. Magyar Sporttudományi Szemle, 24(2) (102) pp. 117-118.
6. Telegdi, A., & Bognár, J. (2022). Az utánpótlásnevelésről kialakult edzői nézetek: elvárások és tapasztalatok a gyorskorcsolya sportágban. Magyar Sporttudományi Szemle, 23, p. 96.
7. Telegdi, A., & Bognár, J. (2022). Az edzői nézetek szerepe a gyorskorcsolyázók képzésében: különböző szereplők tapasztalatai a hosszú távú felkészítés oldaláról. In: Kattein-Pornói, R., Mrázik, J., & Pogátsnik, M. (Eds.) Tanuló Társadalom: Oktatókutatás járvány idején. Debreceni Egyetemi Kiadó, Magyar Nevelés- és Oktatókutatók Egyesülete (HERA) (2022) 799 p. pp. 308-320.
8. Telegdi, A., & Bognár, J. (2022). A kettős karrier pedagógiai aspektusai: A gyorskorcsolya sportág szereplői. In. Karlovitz, J. T. (Ed.) Szakmódszertani és más pedagógiai tanulmányok, Komárno, Szlovákia: International Research Institute s.r.o. (2022), pp. 118-126.
9. Telegdi, A., & Bognár, J. (2022). Az eredményesség és a pedagógiai értékrendszer összefüggései a gyorskorcsolya sportágban. In. Kéri, K., Kissné, Zsámboki, R., Németh, D. K., & Pásztor, E. (Eds.) Egy nyelvet beszélünk? Gyermeklét és pedagógia a nyelvi, kulturális és társadalmi terek kontextusában - 15. Képzés és Gyakorlat Nemzetközi Neveléstudományi Konferencia (2022. április 28.): Program és Absztraktok. Sopron, Magyarország: Soproni Egyetemi Kiadó (2022), p. 190.
10. Telegdi, A., & Bognár, J. (2022). Az irányítás és értékelés jelentősége a Hosszú Távú Sportolófejlesztési Program (LTAD) működési rendszerében: a gyorskorcsolya sportág tapasztalatai. In. Fejes, J. B., Pásztor-Kovács, A. (Eds.) XVIII. Pedagógiai Értékelési Konferencia. 18th Conference on Educational Assessment: program és összefoglalók. program and abstracts. Szeged, Magyarország: Szegedi Tudományegyetem Neveléstudományi Doktori Iskola (2022), p. 44.

11. Telegdi, A. (2021). Gyorskorcsolyázók képességfejlesztése a hosszú távú felkészítés rendszerében: az edzői nézetek befolyásoló szerepe. In: Juhász, E., Kattein-Pornói, R. (Eds.) Tanuló társadalom: oktatáskutatás járvány idején. HUCER 2021 (absztraktkötet) Budapest, Magyarország: Magyar Nevelés- és Oktatáskutatók Egyesülete (HERA) (2021), p. 120.
12. Telegdi, A. (2021). Innovációs lehetőségek a magyar gyorskorcsolyázás szemléletében és módszertanában: a hosszú távú sportoló felkészítési modell első tapasztalatai. In. Juhász, E. Kozma, T., Tóth, P. (Eds.) Társadalmi innováció és tanulás a digitális korban. Budapest, Magyarország, Debrecen, Magyarország: Debreceni Egyetemi Kiadó, Magyar Nevelés- és Oktatáskutatók Egyesülete (HERA) (2021), pp. 445-455.
13. Telegdi, A. (2021). Innovációs lehetőségek a magyar gyorskorcsolyázás módszertanában: a hosszú távú sportolófelkészítési modell adaptációjának lehetőségei a hazai gyorskorcsolya sportágakban. ACTA UNIVERSITATIS DE CAROLO ESZTERHÁZY NOMINATAE: SECTIO SPORT 48: 2020/1 (2021), pp. 7-20.
14. Telegdi, A. (2021). Az LTAD hatásmechanizmusa a hazai rövidpályás gyorskorcsolya sportágban. Magyar Sporttudományi Szemle, 22(4) (92), pp. 70-78.
15. Telegdi, A. & Bognár, J. (2021). A sportolók hosszú távú felkészítése és a gyorskorcsolyázók képességfejlesztése: az edzői nézetek befolyásoló szerepe. Magyar Sporttudományi Szemle, 22 (91) p. 115.
16. Telegdi, A., Balyi, I., & Györgyi, J. (2020). A gyorskorcsolyasportok hosszú távú fejlesztési programja. Magyar Országos Korcsolyázó Szövetség, Budapest.
17. Telegdi, A. (2020). Gyorskorcsolyaedzők vizsgálata az eredmény alapú megközelítéstől az érték alapú megközelítésig a gyorskorcsolyasportokban. Magyar Sporttudományi Szemle, 21(85) pp. 93-94.
18. Telegdi, A. (2020). Innovációs lehetőségek a magyar gyorskorcsolyázás szemléletében és módszertanában: a hosszútávú sportoló felkészítési modell hazai adaptációja. In. Kozma, T., Juhász, E., & Tóth, P. (Eds.) Tanulás és innováció a digitális korban: HuCER 2020: Absztraktkötet. Magyar Nevelés- és Oktatáskutatók Egyesülete, Budapest, (HERA), p. 60
19. Telegdi, A. (2019). Az eredményalapú megközelítéstől az értékalapú megközelítésig a gyorskorcsolya sportokban. Magyar Sporttudományi Szemle, 20(79), pp. 89-90.
20. Telegdi, A. (2018). A gyorskorcsolya sportágak vizsgálata fizikai és mentális képességek vonatkozásában a sportági kiválasztás szempontjából. In. Donáth Tibor emlékének szentelt 48. Mozgásbiológiai Konferencia, Testnevelési Egyetem, Budapest (2018) p. 36.

21. Balyi, I., & Telegdi, A. (2017) A korcsolyasport hosszútávú fejlesztési programja: Összefoglaló
Magyar Országos Korcsolyázó Szövetség Kiadványa, Budapest.

A témához nem kapcsolódó saját közlemények jegyzéke

1. Telegdi, A. (2020). Az edzői munka jellemzője a járvány alatt: A gyorskorcsolya sportág kísérletei. In. Engler, Á., Rébay, M., & Tóth, D. A. (Eds.) Család a nevelés és az oktatás fókuszában: XX. Országos Neveléstudományi Konferencia: Absztraktkötet, Debreceni Egyetem, MTA Pedagógiai Tudományos Bizottság, Kopp Mária Intézet a Népesedésért és a Családokért, p. 31.
2. Bognár, J., Szakály, Zs., & **Telegdi, A.** (2021). Versenysportolók járvány alatti felkészülése: a gyorskorcsolya sportág problematikája. In. Juhász, E., Kattein-Pornói, R. (Eds.) Tanuló társadalom: oktatáskutatás járvány idején. HUCER 2021 (absztraktkötet) Budapest, Magyarország: Magyar Nevelés- és Oktatáskutatók Egyesülete (HERA) (2021), p. 174.
3. Telegdi, A. (2017). A fizikai műveltség jelentősége az iskolai testnevelésben és az élsportban, Magyar Sporttudományi Szemle, 18(2) p. 84.
4. Telegdi, A. (2015). Köznevelési típusú sportiskolák testnevelés tantárgy vizsgálata tanórai megfigyelés módszerével az alkalmazott oktatási módszerek, eszközök tekintetében az oktatási célok megvalósulása, különös tekintettel a képességfejlesztés vonatkozásában. In. Tóth, M., Hamar, P., & Donáth, T. 45. Mozgásbiológiai Konferencia. Budapest, Testnevelési Egyetem. Program, előadás-kivonatok, pp.38-39.
5. Telegdi, A. (2011). Az iskolai testnevelés, a sport és az egészség. Magyar Edző: Módszertani és Továbbképző Folyóirat, pp. 17-19.
6. Telegdi, A. (2011). Az iskolai testnevelésről kialakult vélemények vizsgálata a testnevelést tanítók körében. PAIDEIA, pp. 104-113.
7. Telegdi, A. (2011). A hagyományos általános iskolákban és sportiskolákban testnevelést tanító pedagógusok kompetencia és attitűdvizsgálatai. In. Bencéné, F. A. (Ed.) Lehetőségek és alternatívák a Kárpát-medencében: módszertani tanulmányok: Az I. Kárpát-medencei Nemzetközi Módszertani Konferencia. Kaposvári Egyetem Pedagógiai Kar, pp. 433-440.
8. Telegdi, A. (2009). Research of believes about physical education among sport masters PAIDEIA, pp 44-55.